

Predikacio – 2016. február 21./28.

A böjt ígérete

Lec.: 1Móz 4, 1-12/Lk13,22-30

Kiálts, ne sajnáld a torkod! Harsogjon hangod, mint a kürt! Mondd meg népemnek, hogy mi a bűne, Jákób házának, hogy mi a vétke!

Ők minden nap keresnek engem, szeretnék megismerni utaimat, mint egy olyan nép, amelynek tettei igazak, és nem hagyja el Istene törvényét; igaz döntéseket kérnek tőlem, szeretnének Istenhez közel lenni.

Miért böjtölünk - mondják -, ha te nem látod meg, miért gyötörjük magunkat, ha nem akarsz tudni róla? De hiszen ti a böjti napokon is megtaláljátok kedvteléseketek, mert robotosaitokat hajszoljátok. Hiszen pörölve és veszekedve böjtöltök, sőt bűnösen, ökölrel verekedve. Nem úgy böjtöltök, ahogyan ma illenék, nem úgy, hogy meghalljam hangotokat a magasságban.

Ilyen az a böjt, amely nekem tetszik? Ilyen az a nap, melyen az ember a lelkét gyötri? Ha lehajta fejét, mint a káka, zsákba öltözik, és hamut szór maga alá, azt nevezed böjtnek, és az ÚR kedves napjának?

Nekem az olyan böjt tetszik, amikor leoldod a bűnösen fölrakott bilincseket, kibontod a járom köteleit, szabadon bocsátod az elnyomottakat, és összetörsz minden jármot.

Oszd meg kenyeredet az éhezővel, vidd be házádba a szegény bujdosókat, ha mezítelent látsz, ruházd fel, és ne zárkózz el testvéred elől!

Akkor eljön világosságod, mint a hajnalhasadás, és hamar beheged a sebed. Igazságod jár előtted, és az ÚR dicsősége lesz mögötted. Ha segítségül hívod az URat, ő válaszol, ha kiáltasz, ezt mondja: Itt vagyok! Ha majd senkire sem raksz jármot, nem mutogatsz ujjal, és nem beszélsz álnokul, ha kenyeret adsz az éhezőnek, és jól tartod a nyomorultat, akkor fölragyog a sötétben világosságod, és homályod olyan lesz, mint a déli napfény. Az ÚR vezet majd szüntelen, kopár földön is jól tart téged. Csontjaidat megerősíti, olyan leszel, mint a jól öntözött kert, mint a forrás, amelyből nem fogy ki a víz.

Fölépítik fiaid az ősi romokat, falat emelsz a régiek által lerakott alapokra; a rések befalazójának neveznek, aki romokat tesz újra lakhatóvá.

Text.: Ésa 58, 1-12

A rész címe: az igaz Istentisztelet. A téma: helyes a bőjt és az Isten napja (mint Istentiszteleti keret). Tehát a bőjt szervesen hozzátartozik az Istentisztelethez. A bőjt, lemondani olyan dolgokról, melyek elválasztanak az Istentől. Bőjt nélkül nincs Istentisztelet, Istennel való kapcsolat.

1. Problémafelvetés:

1.1. Emberi oldal. A Babiloni fogságból visszajött nép felé szól Ézsaiás próféta.

A) A zsidók feszítetten vallásos életet próbáltak élni (megmutatva az elfordulásukat a fogság előtti Istennel való kapcsolatukhoz képest, amelyet kevert hit, az Isten tisztelete mellett a bálványimádás jellemezett, mely a fogság oka is volt). Pl.: A fogság utáni időszakra jellemző, hogy a zsidó nép Istentől akar függeni: mindenben naponta megkérdik Isten akaratát, mint igaz nép (ezt Isten elismeri - 2). De ezért elvárják Isten áldását, viszont ez az áldás számukra nem érzékelhető. Ezért lázonganak és megkérdőjeleződik bennük, hogy érdemes-e Istenhez igazodni (3). Az Istentől való függés ebben a kételkedésben, egyre inkább értelmét veszíti és terhes kényszer kezd lenni (amit még nem is mernek kimondani, de Isten már érzékeli). B) Az Isten népe, ebben az Istennel való kapcsolatában pont nem különbözik más népektől (pedig ez az elkülönülés a vallásosságuk lényege lenne). Ui. itt csak félelem és partner kapcsolatban vannak az Istennel (mint a pogányoknál is lehet). A) A félelem - Istent ne haragítsák meg és ne legyen káruk. Mert egy állandóan büntetésre kész és áldozatra éhes személytelen istenképük van. B) A partnerség – adjon az Isten olyan dolgokat, melyeket elvárnak Tőle, mert ők is adnak Neki előírások szerinti életet (do ut des). Ha a tapasztalatok szerint Isten nem adja meg a várt dolgokat, akkor rossz partner. Következtetés: nem érdemes az Ő parancsolatait követni. Egy ilyen torz Istennel való kapcsolat alakul kifelé a népben. S így folyamatosan csúsznak visszafelé a fogság előtti lelki állapotukhoz (amitől el akarnak határolódni). → Az Élő Isten népén kívül, minden nép csak ilyen isteni kapcsolattal rendelkezik (félelem és partnerség). Pl.: Káinnak is ilyen isteni kapcsolata volt és ezért nem tekintett rá és áldozatára az Isten. Mint az a gyülekezeti tag, aki csak nagy duzzogva és kényszerű kötelezettségből adja be az Egyházfenntartói járulékot, ill. más adományait. Kipipálja, az Isten felé való kötelezettségét. Ez nem Krisztussal való szeretetközösség. Következmény: A) Isten nem áldja meg a Vele helytelen kapcsolatban lévőket. Mert Isten nem hajlandó a mi elvárásainknak engedelmessé válni, Őtőle jön az akció és nem a reakció. Nem áldott az olyan nép, amely csak kényszerből adakozik. Nincs vezetésük, nincs békéjük, nincs gazdagságuk. Csak eltévedés, viszálykodás és lelki és anyagi szegényesség van. B) Tovább torzult istenkép. Mert a társadalmat megtartó emberi morál érdekében, mégiscsak szükséges egy büntető és jutalmazó istenkép fenntartása. Tehát az Isten létét szükségként ki kell találni, hogy az isten által hitelesített megtartó törvények által, az emberi közösség megmaradjon. De ez a kitalált helyzet előbb-utóbb törlik és az igazi Istenismeretet is magával ránthatja. Pl.: Jellemzően, azok az emberek, akik egy személytelenül torz istenképzetben nőnek fel, később menekülnek a

keresztyénség minden formájától. A félelem és kalmárság istenképe, az emberi önzőség terméke. Az önzőség, az egyik legelterjedtebb társadalmi jelenség.

1.2. Isteni oldal. Isten teljesen más kapcsolatot akar velünk, ember gyermekeivel: amely a szeretetre épül. Nem azért teszek az Isten akarata szerint valamit, mert félek az Isten haragjától, ill. várok az Istentől valamit, hanem mert szeretem Őt és örömet akarok az engem szerető és általam szeretett Istennek szerezni. Mint a szülő, aki örömet akar a gyerekének szerezni és a gyerek öröme, a szülő öröme is. A jó kapcsolatunkat az Istennel, az mutatja, ha ugyan az az örömünk, mint az Isten öröme (megtartjuk az Isten törvényét, sikerült a bűnnek ellenállni, valaki Istenhez tér, megtisztul a bűntől, ébredés van a gyülekezetben, elkezdenek imádkozni, akik eddig soha nem voltak Istennel kapcsolatban, épül az Egyház szolgálata stb.).

2. Tanítás. De Isten tanítja a népét ebben az erőltetett kapcsolatban is, hogy milyen a Vele való helyes közösség (az Istentisztelet és a böjt) megélésének a módja (mint a szülő tanítja meg a gyermekét, hogy miként kell a szülővel jó kapcsolatba lenni, tehát a szülő tanítja meg a gyermekét a szülőtiszteletre; mi mondjuk meg a velünk kapcsolatban lévő személyeknek, mitől lesz jó a kapcsolatunk és abban mi mit igényelünk). Ez a tanítás, már önmagában is kegyelem. Itt nagyon gyakorlati tanácsok és konkrét ígéretetek vannak. Sokkal több az ígéret Isten felől, mint a kérés az embertől. Mert Istennél bőséges a jutalom. S mindezt azért adja meg az Isten, hogy próbáljuk ki.

2.1. Isteni tükör, az ember elé (3/b-4/a). Melyben a legnagyobb gond: **az önzés.** Konkrét dolgokat említ az Isten, melyet ki kell igazítaniuk, hogy az Istenhez tartozó nép között, az Istenre koncentráció időszakában (meghatározott böjti idő), fontosabb a testi szórakozás, az anyagiak gyarapítása (ezért hajszolják a robotost) és az egymás iránti harag kiélése és ennek a fokozatai (verekedés, mert nem az Isten akarátát keresik, hanem a maguk elképzelését és indulatait akarják megvalósítani), mint a lelki feltöltődés (fontosabb a test, mint a lélek, az anyagi érték, mint a lelki érték). A továbbiakban Isten retorikai kérdést tesz fel az embernek, melyre csak eldöntendő válaszok szülehetnek, s az embernek kell megítélni, hogy tetszhet-e az ilyen böjt az Istennek (4/b-5). S az egyértelmű „nem” –leges válasz után a következmény: felesleges az ilyen Istennel való kapcsolat, nem különb az ilyen ember a kitalált isteneket imádónál. →

Engedjük, hogy Isten tükröt tartson elénk. Ő nagyon konkrétan hozza majd fel a dolgainkat, melyekben változnunk kell. Mi a fontos a számunkra: A test, vagy a lélek? Az Isten akarata, vagy a mi akaratum? Akinek az anyagiak a fontosak csak, az nagyon veszélyes állapotban van, mert a mulandóságra alapozott. Pedig a láthatatlanból álltak elő a láthatók és az Isten népének a lelkiek, vagyis mindenek forrása lehet a birtokában. A böjti időszak, az önvizsgálat minősített alkalm, melyben a mulandó dolgoktól a lelkiek felé kell orientálódni.

2.2. Diakónia (7-8; 9/b-10/a), mint a böjt megnyilvánulása. Nincs a böjt elmélete kifejtve. Mely szintén a vallásos előírások rendszerében kéjelegve tobzódó közegnek meglehetősen furcsa (ez egy beszédes hiány). Uí. a böjt, az

egyik legszemélyesebb hitmegélési mód. Mert a böjt, lemondani valamiről, valaminek az érdekében. Tehát a böjt egy célt feltételez, mely elérése érdekében, a zavaró dolgokról lemond az ember. A mi célunk: az Istentől való függés. Arról kell lemondani, ami ettől a teljes önkiszolgáltatástól és az Isteni erő és munka, bennünk és általunk való megnyilvánulásától elválaszt. S hogy milyen akadályai vannak az önkiszolgáltatásnak, az nagyon személyes (valami az egyik illetőnek zavaró, míg a másiknak nem). Ezért nincs központi szabályrendelet a böjti gyakorlatra (pl.: étkezési szokások, szertartások stb.). Itt csak a jó böjt következménye van nagyon részletesen kiabrázolván: a szeretetszolgálat. Mely az alapproblémával, az önzőséggel ellentétes magatartás. Mert a böjtben kitisztul az ember látása és meglátja a rászorulókat lelkileg és fizikailag és az Atyával való függő kapcsolatban, az Atya féltő és adakozó szeretete megnyilvánulhat az emberben. A) Lelkileg. A foglyoknak szabadulást adni. Fizikailag és lelkileg. → Erre képes a böjt. Mert Jézus mondta, egy démoni megszállott megtisztításánál, hogy „ez a fajta (démon), csak imádkozással és böjtöléssel” üzhető ki. A diakóniánknak ez a maximuma. A böjtöléssel, a megkötözött embereket szabadítjuk fel. Akik a szenvedélyeik, a bűneik, az indulataik megkötözöttségében vannak. Kezdjük el imádkozva böjtölni a megkötözöttekért (rengetegen vannak, akik a bűnök kötelékében vannak). A mi böjtölésünktől függ a környezetünk szabadsága. De a magunk szabadsága a bűnök alól, szintén a mi böjtölésre való készségünktől függ. Uí. a böjt mutatja meg, hogy értékeljük a kegyelmet és hajlandóak vagyunk érte mindent megtenni. Isten pedig csak annak adja a bűnbocsánatot, aki azt értékeli és nem olcsó kegyelemként fogadja. B) Fizikailag. Konkrét segítség: az éhezőknek, otthontalannak, ruhátlanak („Aki tudna jót cselekedni és nem cselekszi, bűne az annak”). → A böjt nem elmélet, hanem konkrét segítség, a lemondás következtében. S az Istentől függő ember számára a jó cselekvés, nem kényszerű teher, hanem spontán életgyakorlat (amikor valaki a maga helyzetét feltárja, akkor rutinból azon gondolkodik az ember, miként tudna segíteni). A kibontakoztató segítő szándék a másik felé, a legtermészetesebb megnyilvánulás. Meg kell látni, mennyi mindennel tudunk segíteni másokon. Még a feleslegünk, sőt a minket csak megterhelő dolgok is, másoknak segítséget jelentenek. Pl.: sok felesleges ruhánk, élelmünk, időnk van. Sok mindent feleslegesen pazarolunk: pénzt, energiát, időt. Csak ha ezeket a felesleges, sőt a magunk felé való felhasználásukkal kárunkra forduló dolgokat szánnánk a felebarátaink javára, akkor is már az hatalmas segítség lenne. Pl.: Magyarországon évente több ezer tonna élelmiszert hajítanak ki. Máshol pedig éheznek. Rengeteg felesleges dolgot megveszünk, melyre nincs szükségünk és ha ezt a pénzt jótékony célokra használnánk, akkor nem lenne szükség. Rengeteg időt pazarolunk el butaságra a hasznos munkától.

3. Isteni ígéretek a jól böjtölő, tehát az Istennel helyes kapcsolatban lévő felé. Sokkal több, mint a kérés (tanuljuk meg ezeket és engedjük, had melegítse a szívünket - 8-14):

3.1. „Eljön világosságod, mint a hajnalhasadás”. A sötétből, a nyomorúságból kijönni. → Annyira szeretnénk már végre újat kezdeni és kibontakoztató, élhető körülmények között lenni. Sokat voltunk a fullasztó és agyonnyomorító sötétben, ahonnan nem találtunk kiutat és nem láttunk megoldást. Ez a kilátástalanság önmagában is felőrlő. Pl.: látjuk a kilátástalanság felőrlését a kivándorlásban. Nincsenek fiataljaink és a kimenekülés egyre gyorsuló folyamat. Egy gimnazista sem képzei el itthon a jövőjét.

3.2. „és hamar beheged sebed”. Az előző állapottal, a sötéttel van összefüggésben (ezért az „és” kötőszó). A) Mert a sötétben sok sebet és sérülést kaptunk (eleve nem lehet látni és mindennek nekimegyünk, sokan ütnek és azt sem tudjuk, hogy kik, egymáson is sok sebet ejtünk, tele vagyunk félelemmel és a félelem miatti torzulásokkal, nem lehet fejlődni, csak satnyulni és a sötétben, sok rossz döntést hozunk és rossz irányba indulunk, ahol összetörjük magunkat). Pl.: a ki a sötétben van, annak kevés esélye van jó házastársat, munkahelyet, küldetést választani; a szavait jól megválogatni és pontosan a sötétben lévő másikat azzal pontosan elérni; a dolgainkat jól irányítani és a munkakapcsolatainkat jól megválasztani stb. De Isten ezeket a torzulásokat (melyeket mi már nem tudunk helyrehozni) hamar begyógyítja. Helyre áll az állapotunk és kondícióink (családban, anyagiakban, nemzetben stb.). A lemaradásokat pedig behozzuk. A múltat pedig magunk mögött lehet hagyni, a sötétben. B) Itt a sebek behegedéséről, tehát a meggyógyulásról, de nem a teljes és nyomtalan elmúlásukról van szó. Mert a hegek maradnak, emlékeztetőnek. Hogy soha többé ne kerüljünk vissza. Nem lehet és nem is szabad elfelejteni a nyomorúságokat (Isten ezt nem ígéri), de azokból fel lehet épülni (ezt pedig hamar megadja). Milyen torzulásokat szerezteél? Isten gyógyulni hív, minden emlékeddel együtt.

3.3. „Igazságod jár előtted és az Úr dicsősége lesz mögötted”. A) Az Igazság elöl megy, mert mindent legyőz, és mi leszünk az Igazság képviselői. Ránk építkezik egyedülként minden és mindenki. Győztesek leszünk az életben. B) A következmény, hogy az Úr dicsősége követ. Mert az Igazság megvalósulásának a következménye: az Isteni dicsőség és öröm. Tehát nem lesz csalódása annak, aki az Istent követi a követésben. Sem nekünk, sem másoknak.

3.4. „Ha segítségül hívod az Urat, Ő válaszol, ha kiáltasz ezt mondja: itt Vagyok”. Tehát Isten mindig megtalálható lesz. Mindig meglesz a felállásnak és a megújulásnak a lehetősége. Megváltozhatnak a körülmények, de mindig helyreállíthatóak. Mert Isten hajlandó az újjáteremtő erejével közbelépni. Nem valóságos az egyenletesen fejlődő kép (szolgálatban, kapcsolatban, hitéletben stb.). A lehetőségünk, a megújulásban van. Pl.: a valóban életképes házasság, nem fokozatosan izzó kapcsolatot, hanem megújulni kész közösséget jelent. Isten, a mindenkori megújulási lehetőséget adja, minden Tőle jövő állapotban (azért nincs konkrét célja a segítségül hívásnak).

3.5. „Az Úr vezet szüntelen”. Nem más, hanem az Úr jár előttünk. Ezért nem tévedünk el és biztos a győzelem. Mert a mi harcainkat Ő harcolja meg, ha

ellenséges területen is járunk. Nem marad el tőlünk, mert Ő hűséges és szüntelenül lehet Rá számítani. Sokszor azért tévedünk el, hozunk meggondolatlanul rossz döntéseket és vagyunk nyomorultan bizonytalankodó vesztesek, mert nem az Isten, hanem a magunk elképzelése után járunk. Ráadásul feleslegesen kapunk fájdalmas sebeket. De a böjtben, látjuk az Isten akaratát és irányát, valamint számíthatunk az Ő védelmére. A biztos élet feltétele: a böjt.

3.6. „kopár földön is jól tart”. A külső körülmények ellenére is, jól tart. Amikor másnak nincs forrása (kopár föld). Tehát teljességünk lesz, ha másnak szűkössége is van (nyugodtan lehet itt az anyagiakra is gondolni). Fontos ez a biztatás ezek között az anyagi körülmények között, ahol nincs kilátás kivirágzásra (mint ahogy a sivatag sem mutat nagy reménységet).

3.7. „csontjaidat megerősíti”. Hogy munkát tudjunk végezni és egyenesen tudjunk mindenkivel szemben megállni. Eddig nem voltunk hatékonyak és nagyon sebezhetőek voltunk, de Isten hatékonyá, munkabíróvá, másoktól szabaddá és sebezhetetlenné tesz. Az Ő küldetését, csak az Ő megerősítése, megtisztítása és szabadsága által lehet csak megélni. A böjt következtében van erőnk a szolgálatra, a türelemre, a bűnöknek ellenállni, másokkal partnerek lenni, a terhelt kapcsolatokat is felvállalni és egyenesen szembenézni stb. Nagy lehetőség ez, amikor terhelt kapcsolataink miatt elveszítjük egymást.

3.8. „olyan leszel, mint a jól öntözött kert”. Gyümölcsstermő. Erre vagyunk elhívva. Mások számára gyümölcsöt termünk, az Isten dicsőségére. Szüksége van mindenkinek a táplálékra és a vitaminra (a gyümölcsből). A böjt, a másoknak hasznos élet feltétele.

3.9. „mint forrás, melyből nem fogy ki a víz”. Erőt és felüdülést ad kiszámíthatóan. A jellemünk mindig felüdülést jelent majd mások számára is. Nem függ a külső körülményektől a teljesítményünk, a felüdítő és az életadó lehetőségünk. Úgy leszünk mások számára a megújulás forrásai, mint amikor Isten a böjttől folyamatosan felüdíti. Mert állandó lesz a kedvességünk, az őszinteségünk, a megbízhatóságunk, a türelmünk, a békességünk stb. Nem leszünk kiszámíthatatlan hisztériások, hangulatemberek, nyavalgyók, zsörtölődők, telhetetlenek.

3.10. A régi dicsőség helyreáll és továbbfejlődik. A romokat a fiak helyreállítják, az böjtölő pedig a régi romokra is új falakat húz. Itt közösségi megnyilvánulás van. Nemzeti megújulás. A böjt, a nemzetünk és otthonunk megújulásának a feltétele (lokalitásról van szó).

3.11. „rések befalazójának neveznek, aki romokat tesz újra lakhatóvá”. A jövőben híre lesz a böjtölőnek (nevezik). Az utókor nem feledkezik meg róla. Az emberek között él az emlékezete.

Összefoglalás:

Az újrakezdéshez, a gyógyuláshoz és az építéshez az Isten tevékeny erejére van szükségünk. Ezt az erőt akkor kapjuk meg, ha minden akadályt elhárítunk az Isten és a közöttünk lévő kapcsolatból (böjt): megváltoztatjuk a félelemre és

kereskedelmi partnerségre alapuló kapcsolatunkat Istennel és szeretetkapcsolatba lépünk Vele; lemondunk az Istentől elválasztó dolgainkról és örömet akarunk Neki szerezni (szabadítással és szeretetszolgálattal).